

ΧΑΣΑΠΟΣΕΡΒΙΚΟ – Srpski film (Srdjan Spasojevic, 2010)

Κατηγορία: [Κινηματογράφος](#) > [Ξένες ταινίες](#)

Αγγλικός τίτλος:	A Serbian Film
Σκηνοθεσία:	Srdjan Spasojevic
Έτος α' προβολής:	2010
Χώρα:	Σερβία
Είδος:	Θρίλερ Τρόμου Μυστηρίου
IMDb:	https://www.imdb.com/title/tt1273235/

Λογοκριτικά περιστατικά

Σεπτέμβριος 2010 **Ακύρωση προβολής της ταινίας ΧΑΣΑΠΟΣΕΡΒΙΚΟ (Srdjan Spasojevic, 2010)**

Αιτιολογία: [Ηθική](#) | [Άσεμνο](#) | [Βία](#) | [Παιδοφιλία](#) | [Πορνογραφία](#)

Είδος λογοκρισίας: [Ακύρωση προβολής](#) | [Κατασταλτική λογοκρισία](#) | [Αυτολογοκρισία](#) | [Άτυπη λογοκρισία](#)

Περιγραφή

Πρόκειται για μια από τις πιο διαβόητες ταινίες στην ιστορία του κινηματογράφου. Αφηγείται την ιστορία ενός ξεπεσμένου ηθοποιού πορνογραφικών ταινιών, ο οποίος, σε αναζήτηση εργασίας, εμπλέκεται άθελά του σε μια ταινία που περιλαμβάνει αληθινές πράξεις ακραίας βιαιότητας (snuff film). Το *Serbian Film* κυρίστηκε το 2010, σε μια εποχή κατά την οποία είχαν εμφανιστεί αρκετές ταινίες που προσπαθούσαν να στρώσουν την απεικονιζόμενη βία σε όλο και πιο ακραία όρια (*Saw*, *Hostel*, *The Human Centipede*, κ.ο.κ.). Σε αντίθεση με αρκετές ταινίες τρόμου της δεκαετίας του 1980 και 1990, όπου η υπέρμετρη και θεαματική βία (body horror, splatter/slasher films) είτε έφτανε συνειδητά στα όρια της κωμωδίας, είτε χρησιμοποιούνταν με ρητά αλληγορικό τρόπο, κατά τη δεκαετία του 2000 εμφανίστηκε ένα είδος που έχει ονομαστεί «torture porn», στο οποίο η βία ήταν ρεαλιστική, ανεξήγητη και ανεξέλεγκτη, απηχώντας μεταξύ άλλων, σύμφωνα με μελετητές, το χάος και την απορρύθμιση που ανοιγόταν στις δημόσιες προσλήψεις περί βίας μετά την επίθεση στους Δίδυμους Πύργους το 2001. Το *Serbian Film* εντασσόταν σε αυτό το ιστορικό πλαίσιο του κινηματογραφικού τρόμου, αλλά έγινε γνωστό επειδή ήταν από τις πιο ακραίες ταινίες της εποχής αυτής, τόσο ως σύλληψη, όσο και ως εκτέλεση. Όπως και άλλες ταινίες που υπέστησαν λογοκρισία, έγινε γνωστή κυρίως για μία σκηνή της, όπου απεικονίζεται ο βιασμός ενός νεογέννητου βρέφους. Ο σκηνοθέτης υποστήριξε πως η ταινία ήταν μια μεταφορά για τις μεθόδους της σερβικής κυβέρνησης και για την κατάσταση του σερβικού κινηματογράφου. Επρόκειτο, δήλωσε, για μια παρωδία άλλων σερβικών σοβαροφανών ταινιών, καθώς και για μια δήλωση απέναντι στον υποτιθέμενο «φασισμό της πολιτικής ορθότητας».

Η ταινία λογοκρίθηκε ή απαγορεύτηκε σε πολλές χώρες, με πιο γνωστό το βρετανικό παράδειγμα: ενώ η ταινία επρόκειτο να προβληθεί σε γνωστό φεστιβάλ ταινιών τρόμου του Λονδίνου, κρατικά και δημοτικά όργανα ζήτησαν 49 περικοπές στην ταινία, με συνολικό αφαιρεμένο χρόνο 4 λεπτών από τη διάρκειά της. Οι υπεύθυνοι του φεστιβάλ δεν δέχτηκαν την παρέμβαση και ακύρωσαν την προβολή. Περιοχές ή απαγορεύσεις προβολής πραγματοποιήθηκαν και σε άλλες χώρες (ΗΠΑ, Αυστραλία, Νέα Ζηλανδία, Ισπανία, Βραζιλία, Νότια Κορέα) με έμφαση στις απεικονίσεις και την προώθηση σεξουαλικής βίας, παιδοφιλίας και νεκροφιλίας. Στην Ισπανία και στη Βραζιλία, μάλιστα, κατασχέθηκαν αντίτυπα της ταινίας με δικαστικές παρεμβάσεις και διώχθηκαν ποινικά διοργανωτές κινηματογραφικών φεστιβάλ.

Στην Ελλάδα η ταινία επρόκειτο να προβληθεί στο 16ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Αθήνας (Νύχτες Πρεμιέρας) με την ατυχή απόδοση τίτλου ΧΑΣΑΠΟΣΕΡΒΙΚΟ και χωρίς περικοπές, καθώς, όπως δήλωναν οι διοργανωτές, με αυτόν τον τρόπο αντιδρούσαν σε κάθε είδος λογοκρισίας στον κινηματογράφο, με έμφαση στη βρετανική περίπτωση. Η ταινία τελικά δεν προβλήθηκε, μετά από αντιδράσεις που ξεκίνησαν από σχετικό πρωτοσέλιδο της σκανδαλοθηρικής εφημερίδας *Espresso* και άλλες εκκλήσεις για την παρέμβαση εισαγγελέα. Ο Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Σκηνοθετών, Χάρης Παπαδόπουλος, δήλωσε σχετικά:

“Θεωρώ μεγάλη επιτυχία της εφημερίδας σας την ανάδειξη σε πρώτο θέμα αυτής της κακής ταινίας που τελικά έμαθα ότι δεν θα παιχθεί. Γιατί εδώ δεν τίθεται θέμα λογοκρισίας, αλλά αισθητικής, για το πώς παρουσιάζουμε μια εικόνα μέσα από την τέχνη του κινηματογράφου. Όλοι οι μεγάλοι σκηνοθέτες τα τολμηρά θέματα τα παρουσίασαν με μια αίσθηση γραφής. Όλα τα άλλα είναι απλώς πορνογραφήματα. Να αποδοθούν ευθύνες στους υπευθύνους.”

Ταυτόχρονα, εμφανίστηκαν και άρθρα στον Τύπο εναντίον της προβολής της ταινίας, με κεντρικό ερώτημα το αν η καλλιτεχνική έκφραση πρέπει να έχει όρια, ειδικά σε μια εποχή κατά την οποία είχε αποκαλυφθεί η υπόθεση του βιασμού μιας εντεκάχρονης. Από την άλλη, μέσα από αρθρογραφία και από συζητήσεις σε διαδικτυακά fora, αναδείχθηκε μια αντίδραση στη λογοκρισία της

ταινίας. Τελικά, δεν συντελέστηκε κάποια κρατική παρέμβαση, αλλά ο σκηνοθέτης και το φεστιβάλ απέσυραν την ταινία, καθώς δεν είχαν την πρόθεση να την προβάλουν περικομμένη.

Χρήστος Τριανταφύλλου

Πηγές – Βιβλιογραφία

- Bailey Fiona, «*A Serbian Film is 'most cut' movie in 16 years*», *BBC News*, 26/11/2010
- Διοσκουρίδης Σταύρος, «Οι Σέρβοι είναι αδέρφια μας...», *Lifo*, 9/9/2010
- «A Serbian Film: Interview with Srdjan Spasojevic», *Electric Sheep*, 5/12/2010
- Ζουμπουλάκης Γιάννης, «Χασαποσέρβικο της ξεφτίλας», *Το Βήμα*, 31/8/2010
- Παπαϊωάννου Χρυσούλα, «Σπλάτερ με βιασμό βρέφους σε αθηναϊκό φεστιβάλ», *Ελευθεροτυπία*, 31/8/2010
- «A Serbian Film: ένα αληθινό σοκ στην Αθήνα», Ιστολόγιο του Διεθνούς Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Αθήνας
- «A Serbian Film», *Move It Magazine*
- Smith Martin Ian, «Serb your Enthusiasm: Anti-Fandom and *A Serbian Film*», *Participations: Journal of Audience & Reception Studies* 15/2 (2018), 115-134
- Reyes Xavier Aldana, *Horror: A Literary History*, Λονδίνο, British Library Publishing, 2021

Εικόνες – Αρχειακό υλικό

Espresso, 1/9/2010

Το έργο χρηματοδοτείται από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ) και από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ), με αρ. Σύμβασης Έργου 883.